

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Λάμπρος Σδρόλιας, Καθηγητής, τ. Αντιπρύτανης και Διευθυντής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών “Δημόσια Διοίκηση & Τοπική Αυτοδιοίκηση”, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Τρύφων Κοροντζής, Η συμβολή των Ευρωπαϊκών Οργανισμών της Europol, Frontex, Eurojust και του θεσμού του Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης της Ε.Ε. Η περίπτωση της Ελλάδας, σ. 335, εκδ. **BOOKSTARS, Αθήνα, 2022, ISBN: 978-960-571-464-2 [Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 102125066]**.

Είναι γνωστό ότι η αντιμετώπιση του φαινομένου του οργανωμένου εγκλήματος αλλά και της τρομοκρατίας, απασχολεί τις σύγχρονες κοινωνίες με ιδιαίτερη ένταση τα τελευταία χρόνια. Οι τελευταίες καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια για την αντιμετώπιση του, ιδιαίτερα μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια στις ΗΠΑ το 2001 και στην Ευρώπη (Μαδρίτη 2004, Λονδίνο 2005), προκειμένου να ενισχύσουν στο μέγιστο δυνατό την εσωτερική τους ασφάλεια.

Σήμερα το οργανωμένο έγκλημα λαμβάνοντας υπόψη την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας αλλά και την αύξηση των διακρατικών ροών έχει λάβει διεθνείς διαστάσεις. Η αύξηση των διεθνών επαφών, καθώς έχουν μειωθεί λόγω της τεχνολογίας οι αποστάσεις, έχει οδηγήσει στην διεθνοποίηση των εγκληματικών δραστηριοτήτων που είναι ιδιαίτερα επικερδείς. Αποτέλεσμα αυτών ήταν μεταξύ των άλλων πρωτοβουλιών και η υπογραφή από 120 περίπου κράτη της Σύμβασης του Παλέρμο τον Δεκέμβριο του 2000, μίας Σύμβασης που αναφερόταν στην αντιμετώπιση του Διεθνούς Οργανωμένου Εγκλήματος.

Είναι αυτονόητο ότι η κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα οδήγησε όχι μόνο στην ταυτόχρονη έμφαση στην ποιοτική και ποσοτική ένταση των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα για την προστασία του ευρωπαϊκού χώρου, αλλά και στη δημιουργία ευρωπαϊκών θεσμών που θα βοηθούν τα Κράτη Μέλη στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση έκνομων ενεργειών στην Ε.Ε. με ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό παρατηρείται ότι σταδιακά ξεπερνιέται ο διακυβερνητικός χαρακτήρας των ευρωπαϊκών θεσμών που έχουν συσταθεί, οι οποίοι αποκτούν υπερεθνικό χαρακτήρα και οι οποίοι «δειλά» ενδεχομένως να αποτελούν δείγματα στην κατεύθυνση «συνταγματοποίησης» της Ε.Ε. καθώς η έκδοση Κανονισμών για πολλούς από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς επηρεάζει σαφέστατα το οικοδόμημα της Ε.Ε..

Τεύχος 5, Αρ. 1.

Η ανάπτυξη της διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας είναι ένα από τα μέσα που χρησιμοποιεί η διεθνής κοινότητα, προκειμένου να αντιμετωπίσει συστηματικά και μεθοδικά το οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία. Η διεθνής αστυνομική συνεργασία αναπτύσσεται σε τρεις τομείς:

A.- με τη σύσταση διεθνών οργανισμών από τα κράτη, οι οποίοι χρησιμοποιούνται σαν μέσα αποτελεσματικότερης και αμεσότερης συνεργασίας στον δικαστικό και αστυνομικό τομέα,

B.- με τη διαμόρφωση κοινών νομοθετικών πλαισίων και πολιτικών ασφαλείας και

Γ.- με την ανάπτυξη διμερών συνεργασιών μεταξύ των κρατών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της διεθνούς διασυνοριακής εγκληματικότητας.

Η Ε.Ε. αποτέλεσε τον χώρο όπου αναπτύχθηκαν–υλοποιήθηκαν οι κυριότερες πολιτικές που σχετίζονται με την διεθνή αστυνομική συνεργασία. Συστάθηκαν ευρωπαϊκοί οργανισμοί που κυριότερο καθήκον τους είναι η αποτελεσματική δίωξη του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας σε επίπεδο δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας. Είχε προηγηθεί η σύσταση της Interpol, η οποία αποτέλεσε το εφαλτήριο της διεθνούς αστυνομικής συνεργασίας.

Ιδιαίτερα η Ε.Ε. αναπτύσσει αστυνομική συνεργασία στην οποία συμμετέχουν όλες οι αρμόδιες αρχές των Κρατών Μελών [Law Enforcement Agencies (L.E.A)-Αρχές Επιβολής του Νόμου], συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών και τελωνειακών αρχών και άλλων αρχών επιβολής του νόμου ειδικευμένων στον τομέα της πρόληψης ή της εξακρίβωσης αξιόποινων πράξεων ή της διερεύνησής τους.

Επίσης η Ε.Ε. αναπτύσσει δικαστική συνεργασία στην οποία συμμετέχουν οι δικαστικές αρχές των Κρατών Μελών καθώς και εκπρόσωποι των αρχών επιβολής του νόμου προκειμένου από κοινού μέσω ερευνών και διαδικασιών που επεκτείνονται στο χώρο της, να προβούν στη μέγιστη δυνατή αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Γι' αυτούς τους σκοπούς, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μπορούν να λαμβάνουν μέτρα που αφορούν:

(α) τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών,

(β) την παροχή υποστήριξης για την ενημέρωση-κατάρτιση του προσωπικού, καθώς και τη συνεργασία σε ότι σχετίζεται με τις ανταλλαγές προσωπικού, την εγκληματολογική έρευνα και τον εξοπλισμό, και

(γ) τις κοινές τεχνικές έρευνας που σχετίζονται με την εξακρίβωση σοβαρών μορφών οργανωμένου εγκλήματος.

Αντικείμενο και στόχος της έρευνας του συγγραφέα, η οποία μετουσιώθηκε στην παρούσα έκδοση, είναι η κριτική παρουσίαση των νομικών κειμένων της Ε.Ε. στην ιστορική της πορεία που ασχολούνται με το Χ.Ε.Α.Δ. (Χώρος, Ελευθερία, Ασφάλεια, Δικαιοσύνη), των κυριότερων ευρωπαϊκών οργανισμών που ασχολούνται με την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας στην Ε.Ε. (Europol, Eurojust, Frontex αλλά και του πρόσφατου θεσμού του Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα) και ειδικότερα των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί, με την αξιοποίηση παράλληλα επιστημονικής αρθρογραφίας εθνικής και ευρωπαϊκής.

Τεύχος 5, Αρ. 1.

Στο πλαίσιο αυτό ο συγγραφέας εξετάζει την εξέλιξη των κάτωθι πολιτικών που συνδέονται με τους Οργανισμούς της Ευροπολ, Frontex, Eurojust και του θεσμού του Ευρωπαϊκού Εισαγγελέα:

- Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης: γενικές πτυχές.
- Πολιτική ασύλου.
- Μεταναστευτική πολιτική.
- Διαχείριση των εξωτερικών συνόρων.
- Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις.
- Αστυνομική συνεργασία,

τόσο σε επίπεδο Ε.Ε. όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Από την έρευνα διαπιστώνεται ότι η συγκρότηση των ευρωπαϊκών αυτών οργανισμών, αποτελεί ένα βήμα στην κατεύθυνση της πολιτικής ενοποίησης, ήτοι από τον διακυβερνητικό χαρακτήρα σε υπερεθνικές δομές, δομές που φέρουν στοιχεία συνταγματοποίησης. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε στη νομοθετική έκδοση νέων νομικών κειμένων από την Ε.Ε., αντικαθιστώντας προγενέστερες αποφάσεις βάσει των οποίων είχαν συγκροτηθεί οργανισμοί όπως η Ευροπολ, Eurojust, κ.λπ, και για να εκσυγχρονισθεί το νομικό τους πλαίσιο αλλά και για να συμμετάσχουν οι λαοί των Κρατών Μελών της Ε.Ε. σε αυτή τη διαδικασία μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο συγγραφέας του πονήματος αυτού μέσω εμπειριστατωμένης έρευνας, εμπλουτισμένης με πλούσιο υλικό (πίνακες, διαγράμματα, συνέντευξη του πρώην Έλληνα Επιτρόπου κ. Αβραμόπουλου Δημητρίου στην Ε.Ε.), διαθέτοντας εντυπωσιακές ακαδημαϊκές σπουδές, πλούσια συγγραφική δραστηριότητα και έχοντας και προσωπική εμπειρία αφού εκπροσώπησε την Ελλάδα ως Επικεφαλής της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στη Ευροπολ, διαπιστώνει ότι η διεθνής αστυνομική συνεργασία είναι ο πλέον βασικός θεσμός για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο. Η διεθνής ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος οδήγησε σε νέες μορφές συνεργασίας, μέσω νομικών κειμένων σε πολυμερές και διμερές επίπεδο. Αποτελεί προτεραιότητα όλων των κρατών η αντιμετώπιση του, καθώς υπονομεύει τη δημοκρατία και τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα και ελευθερίες. Στο πλαίσιο αυτό η σύσταση διεθνών, ευρωπαϊκών και περιφερειακών θεσμών για την καταπολέμηση του οργανωμένου διασυνοριακού εγκλήματος αποτελεί μονόδρομο για την προστασία ατόμων και κοινωνιών. Επιπρόσθετα εξετάζονται και οι δραστηριότητες-πρωτοβουλίες που έχει αναπτύξει η Ελλάδα στο πλαίσιο αυτής της πολυμερούς σε επίπεδο ευρωπαϊκής ένωσης αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας.